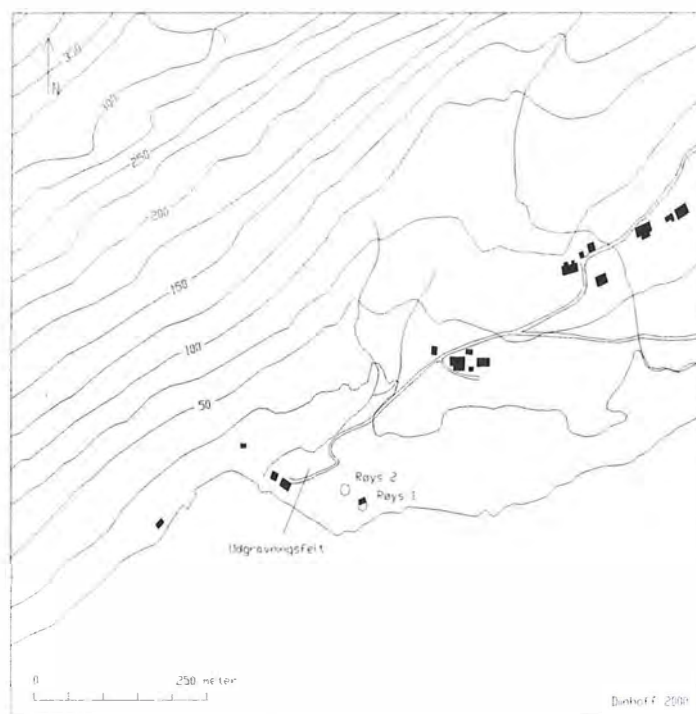

**Foreløbig rapport for arkæologiske
sikringsundersøgelser af jernalders gravanlæg ved Ytre
Henne gbnr.46/5, Eid kommune Sogn og Fjordane fylke
Efteråret 2000.**

Rapport v. Søren Diinhoff

Kommentarer beregnet for intern brug (vil ikke indgå i endelig rapport)

Denne foreløbige rapport er udfærdiget til brug ved sagsbehandling af ønske om frigivning af jordareal i henhold til kulturminnelovens bestemmelser ved gården Ytre Henne gbnr. 46/5 Eid kommune, Sogn og Fjordane.

Undertegnede har på vegne af Arkeologisk Institutt gennemført en mindre sikringsundersøgelse i høsten 2000. Det er de foreløbige resultater fra denne undersøgelse der følger herefter. Det skal understreges at denne rapport er foreløbig og den mangler bl.a. nærmere behandling og klassificering af fund. Rapporten er imidlertid fuldt tilstrækkelig som beslutningsgrundlag for sagsbehandling.

Den videre sagsbehandling ligger udenfor mine beføjelser, men de erfaringer jeg har fra feltarbejdet er selvfølgelig afgørende for nærmere vurdering om frigivning. Ved den arkæologiske undersøgelse er der påvist to gravanlæg fra henholdsvis sen ældre jernalder og yngre jernalder. Nærheden til to kendte gravrøyse og lokal information om fund i området gør det sandsynligt at det pågældende område har rummet et større gravfelt.

Topografisk kan området deles i to. Der er området syd for grusvejen (se rapporten herunder) og der er området nord for. Det sydlige område fremtræder bevaret intakt. Det nordlige område er derimod stærkt forstyrret ved grusgravning. Største parten af området er allerede ødelagt, tilbage står et lille areal i nordøst og delvist et areal inde under grusvejen.

Det nordlige område ønskes frigivet for oparbejdning til beiteareal og grusvejen ønskes flyttet mod nord. Et sådan tiltag vil kræve undersøgelse af den bevarede nordøstlige rest og af arealet under grusvejen. Dertil tilrådes at den påviste gravhøj fra folkevandringstid undersøges i sin helhed. Uanset om der tilrådes frigivning i henhold til kulturminnelovens bestemmelser eller ej, så er det nordlige område inklusiv højrest nu så blotlagt at endelig destruktion er uundgåelig. Området under grusvej og den bevarede nordøstlige rest bør udgraves.

Hvad angår området syd for grusvejen så bør dette areal sikres. Der bør ikke gives dispensation for oparbejdning af arealet og det bør sikres at den "uorganiserede" lokale grusgravning bringes til ophør.

Det er tydeligt at såvel grustagning som planering af området er sket stik imod bedre vidende. Man har haft lokal kendskab til at her var gravminder, men har uagtet fortsat. Det er naturligvis en alvorlig og ulovlig forseelse, men med grundejers indberetning om fund i efteråret 2000 bør der imidlertid fokuseres på den positive vending der er sket. Der er viste sig en tydelig lokal interesse for vor udgravning og denne kontakt bør styrkes. Min anbefaling er derfor at hvad der er sket i området, det er fortid, men kulturminnelovens bestemmelser bør gøres klare i lokalmiljøet deroppe.

Layout for denne rapport er ikke endelig. Orddeling og stavekontrol genstår bl.a., men det må i leve med.

Foreløbig rapport for arkæologiske sikringsundersøgelser af jernalders gravanlæg ved Ytre Henne gbnr.46/5, Eid kommune Sogn og Fjordane fylke i efteråret 2000.

RESUME

Ved gården Ytre Henne gbnr. 46/5, Hennebygda i Nordfjord blev der i dagene 19 og 20 august gennemført en mindre sikringsundersøgelse af et jernalders gravanlæg. Undertegnede ved Arkeologisk Institutt, Universitetet i Bergen stod for undersøgelsen.

To forstyrrede gravanlæg blev undersøgt. Yngst er en vikingetids brandgrav med våbenudstyr. Våbengravnen var blevet erkendt af grundejer og delvist undersøgt af denne, en række jerngenstande var optaget før udgravningens start og et større hul var gravet midt i brandgraven. Ved undersøgelsen blev yderligere jerngenstande og brændte ben fremdraget. Jerngenstandene fra graven er for tiden under konservering og de er derfor ikke nærmere bestemte. Det drejer sig om et tveægget sværd, spydspids, økse, jernkar, beslag, jernnagler og evt. remudstyr m.m.. Ud fra fundudstyret må graven bestemmes som en mandsgrav fra vikingetid.

På grund af gravens beskadigede tilstand forud for undersøgelse var det vanskeligt at afgrænse den i fladen. Den tegner sig i plan som en oval nordvest – sydøst orienteret 210 cm lang og 100 cm bred trækulfyldt nedskæring. På det dybeste måler graven ca. 25 cm. De fundne genstande og brændte ben ligger specielt i gravens midte og i den nordlige del.

Under udgravning af våbengravnen blev et areal rundt afrenset i flade. Herved fremkom en buet lav grøft. Den er del af en ringgrøft fra et andet ældre gravanlæg. Hvor denne ældre gravhøjs centrum måtte være løber grusvejen desværre tværs igennem. Ved nøjere eftersyn af området rundt så er dele af gravhøjen dog stadig synlig mod syd. Denne lave gravhøj har en diameter på lidt over otte meter, den har været jordbygget og omkranset af en lav grøft. I fladen ind mod højens midte under grusvejen blev der fundet en lille rund forgyldt genstand. Ved udgravningen blev denne tolket som en sølv mønt, men det viser sig efter konservering at det er en forgyldt knap fra folkevandringstid. Det er sandsynligt at knappen stammer fra højens centralgrav og således daterer denne til folkevandringstid. Først på et senere tidspunkt er vikingetidsgraven nedsat sekundært i siden af den ældre grav.

Det virker sandsynligt at der på Henne er påvist et område med oprindelig mange gravminder. I området for grustagning er påvist to gravanlæg og der er lokal kendskab til formodentlig flere. Dertil er der 50-100 meter mod sydøst derfor tidligere blevet påvist to gravrøyse (R 003 Fett fk.nr 1/1-2 Henne). På det sparsomme materiale der på nuværende tidspunkt er til stede så synes gravfeltet at datere sig fra slutningen af ældre jernalder op gennem yngre jernalder.

UNDERSØGELSENS FORHISTORIE

Udløsende for den arkæologiske undersøgelse var en indberetning fra Guttorm Henden og Rasmus Henden til fylkesarkæolog ved kulturavdelinga, Sogn og Fjordane fylkeskommune. De to kunne i august meddele at der på grundejer Guttorm Henden's jord var fundet adskillige jerngenstande fra hvad der måtte være en yngre jernalders våbengrav.

Figur 1. Området nord for grusvejen før undersøgelsens start. Det mørke område i midten af fotoet er den af finderne opgravede løsfyld fra graven (Foto S.Diinhoff).

Det pågældende område er en sydvest vendt skråning ud mod Nordfjord. En grusvej fører fra gården ned til naust ved fjorden og i et område nord for grusvejen har der i årtier foregået lokal trækulholdige spor under tørven hvor grus blev taget. Lokal information kan yderligere fortælle at der også er fundet et jernsværd i området. Et foto af dette sværd skulle være i grunejers besiddelse. Der er ikke foretaget indberetning herom.

I foråret 2000 ønskede grundejer at oparbejde det pågældende område nord for grusvejen til beiteareal og samtidig flytte grusvejen op mod nord. I forbindelse med dette arbejde blev dele af området planeret med traktor. Området lå derefter urørt hen over sommeren indtil grundejer Guttorm Henden sammen med Rasmus Henden en dag i midten august måned gik hen over fladen og så en jernøkse ligge på det planerede areal. Ved nærmere eftersyn så de andre jerngenstande stikke op i et trækulholdigt område. En del jerngenstande blev derefter fremgravet og man besluttede kontakte arkæolog ved kulturavdelinga i fylkeskommunen.

Arkeologisk Institutt gennemførte i dette tidsrum en arkæologisk undersøgelse ved Kvamme i Lærdal og vi blev informeret om sagen. Det besluttedes at siden graven ved Henne var tydeligt forstyrret og jerngenstande lå fremme i fladen så måtte den sikres umiddelbart. Undersøgelse gennemførtes derfor i weekenden 19 – 20 august. Undersøgelsen gennemførtes ved undertegnede.

TOPOGRAFI

Det pågældende område er en sydvestvendt skråning ned mod Nordfjord. De undersøgte gravanlæg ligger umiddelbart under og nord for grusvejen på 10 meter koten (fig. 2). Fra lokaliteten er der godt udsyn ud over fjorden og vigen nedenfor gravfeltet danner en god naturhavn.

Omårdene nord og syd for grusvejen ligger hen som græsareal, men største parten af området nord for grusvejen er bortgravet ved grustagning. Tilbage står et mindre område helt i nordvest hvor jorddækket stadig er urørt, dog har der været dyrket kartofler her tidligere. Skråningen syd for grusvejen ligger stadig intakt urørt.

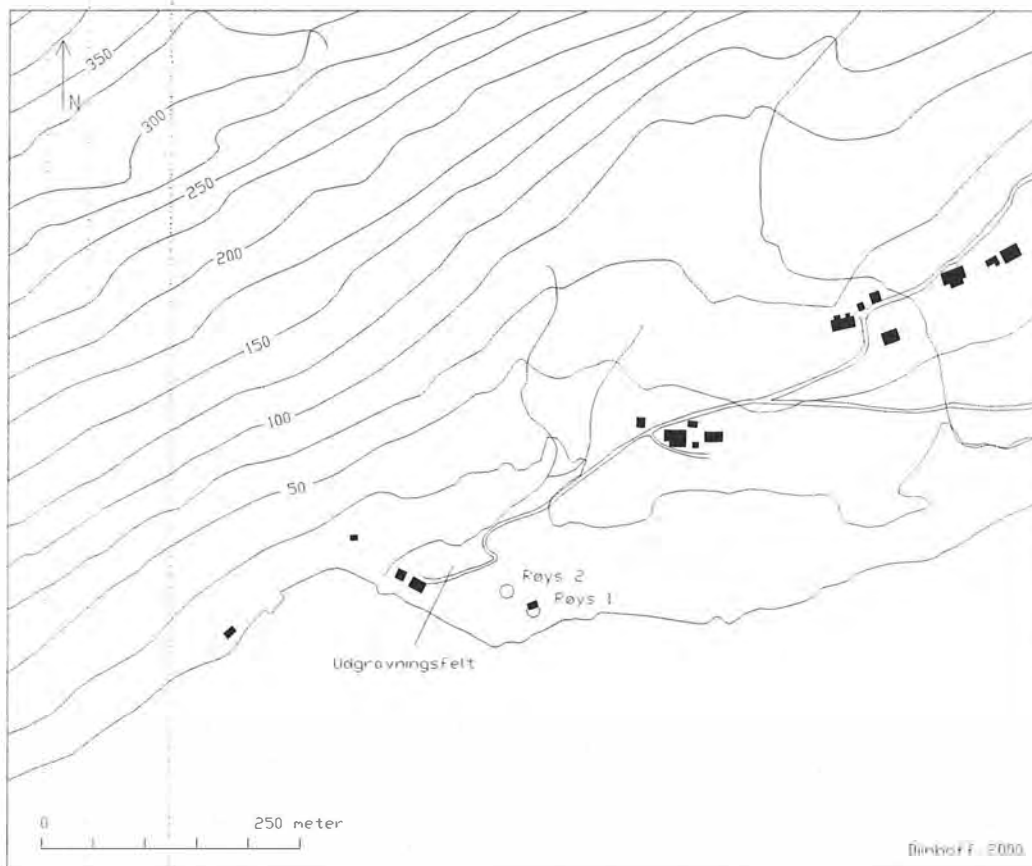

Fig. 2. Gravfeltet ved Ytre Henne. De to gravanlæg er på nuværende tidspunkt ikke indmålt og er derfor angivet unøjagtigt. De to gravrøyse (Røys 1 og Røys 2) er omtalte gravrøyse registreret af P. Fett (R 003 Fett fk.nr 1/1-2 Henne).

MÅLSYSTEM

I forbindelse med udgravningen blev der opsat et lokalt målsystem. Dette målsystem fremgår af plantegninger. Målsystemet er endnu ikke indmålt i forhold til terræn.

UDGRAVNINGENS FORLØB

Vikingetids våbendgraven var blevet påvist i fladen og de to findere havde benyttet lejligheden til at "forsikre" sig om fundets rigtighed. Det betød at en ganske stor del af graven allerede var opgravet før undersøgelsens start. Løsfyld herfra lå spredt ud over området. På fotoet figur 3 herunder ses den mørke opgravede trækulholdige fyld fra brandgraven.

Al løsfyld rundt graven blev afrenset, fund blev opsamlet og jord samlet i en bunke. Denne jordbunke bør ved lejlighed soldes idet den sikkert indeholder flere mindre genstande. Anlægget blev defineret i fladen og et mindre felt rundt blev aftørvet og oprenset ned til toppen af

undergrund. Der blev opsat lokalt målsystem og strukturer blev tegnet og fotodokumenteret i plan.

Fig. 3. Brandgraven før udgravning set mod nord. Den mørke trækulholdige fyld er løsfyld fra finders undersøgelse (Foto S.Diinhoff).

Fig. 4. Det oprensede udgravningsfelt med graven liggende øverst i midten. Hullet efter finders undersøgelse ses. Fra fotoets underkant op til graven strækker sig det mørke spor af den ældre ringgrøft. Set mod vest (Foto S.Diinhoff).

En række mørke fyldskifter kunne erkendes i fladen (fig. 4). Der blev udlaget en NV – SØ profil (se plantegning nr. 01) og den sydlige halvdel blev udgravet. Fund blev optaget og registreret på tegning. Profil blev efterfølgende tegnet. Nordlig halvdel blev til slut udgravet og fund herfra blev optaget og registreret.

Tilbage efter undersøgelsen genstår at opmåle anlæggene ind i forhold til UTM målsystem. Hertil er feltets målsystem efterladt. Det var ikke muligt under sikringsundersøgelsen at solde løsmassen fra graven. Denne jord ligger på stedet under presenning og skal påfølgende soldes.

Fund er efter indkomst til museum sendt til konservering hvor de i skrivende stund er under behandling. Når fundene er færdig behandlede skal endelig rapport udarbejdes til erstatning for denne foreløbige rapport.

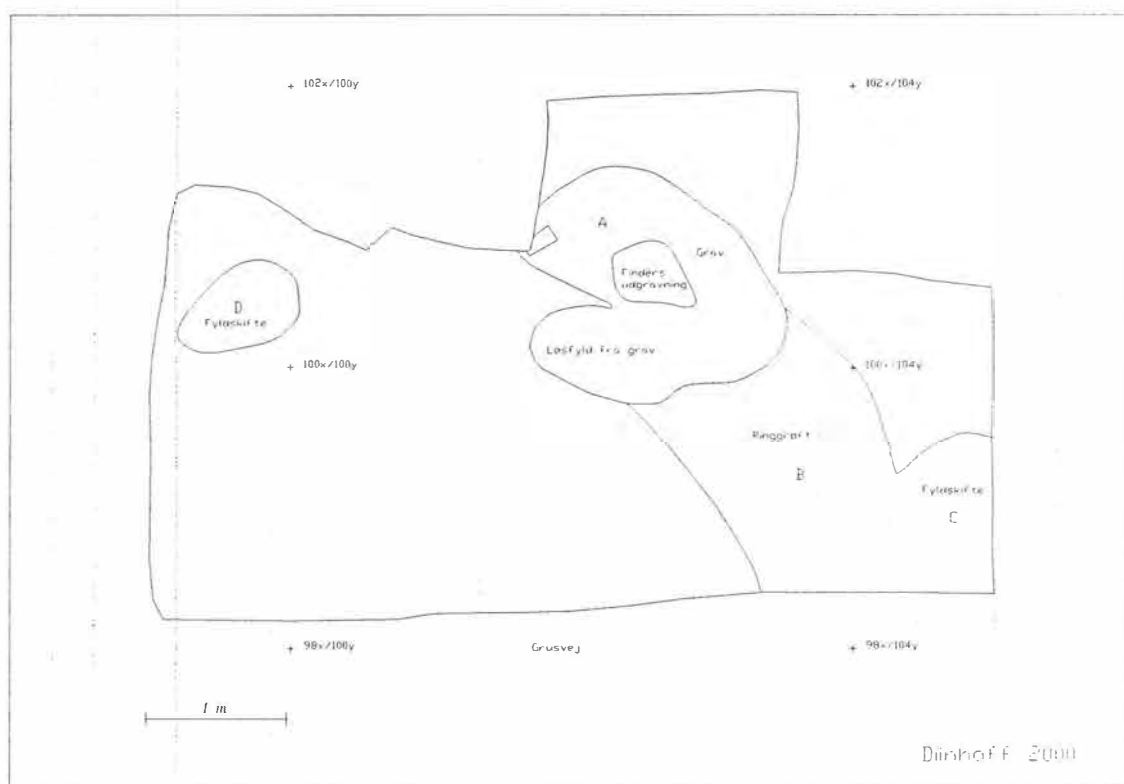

Fig. 5. Fyldskifter erkendt i flade efter opresning. Set mod nordvest.

ANLÆGSBESKRIVELSE

Grav A - vikingetids brandgrav med våbenudstyr

Lokalisering

Våbengraven er beliggende midtvejs nede ad den sydvestvendte skråning med centrum omkring to meter fra grusvejen. På tegningen figur 5 herover ses graven i den nordvestlige del af udgravningsfeltet.

Anlægsbeskrivelse

På grund af den beskadigede tilstand og det at finderne selv havde udgravet centrale dele af graven, så tegnede brandgraven sig lidt diffus i fladen. Selve graven ses som en lidt over 2 meter lang og 1 meter bred oval trækulfyld nedskæring (struktur A på figur 5). Graven er orienteret nordvest – sydøst. Centralt heri ses hullet findernes udgravning. Løsfyld fra deres opgravning af jerngenstande ses spredt ud syd for selve graven.

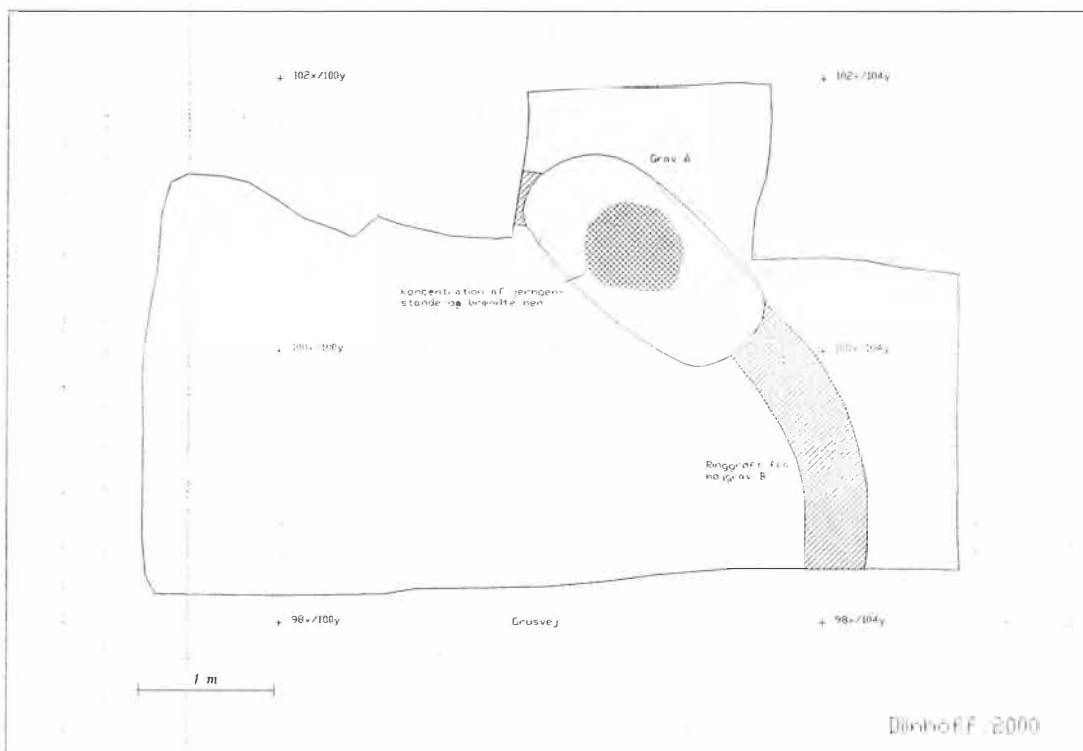

Fig. 6. Brandgrav A og Ringgrøft fra højgrav B. Set mod nordvest.

Efter oprensning i fladen hvorved den af finderne opgravede løsfyld blev afrenset tegnede grav A sig mere klart. På figur 6 herover er brandgraven indtegnet således den er placeret oveni ringgrøften til den ældre gravhøj B.

I profil (fig. 7) tegner brandgraven sig med skrånende rundede sider og affladet bund. Den har en største dybde på godt 26 cm. Graven er dybest i den nordlige halvdel mens dybden mod syd indskrænker til godt 10 cm. Det kan se ud til at enkelte flade sten har ligget hen over graven.

Fyld/materialer

Nederste lag C er en brungrå sandet fyld med trækul (mindre end i laget derover). Laget har et rødbrunt tørveindhold i øst. Herover følger et sort trækulholdigt lag B, en sandfyld med brændte ben og jerngenstande. Specielt i lagets centrale og nordlige del var koncentration af fund stor, mens fundmængden tager af mod gravens lavere sydlige del. Med signatur F er angivet i findernes udgravning i profil. Øverst ses en gråbrun sandjord med lidt trækul og eroderet sten lag A. Dette er ikke fra selve grafvfylden men er rest af dækkende overjord fanget bag sten i toppen af graven.

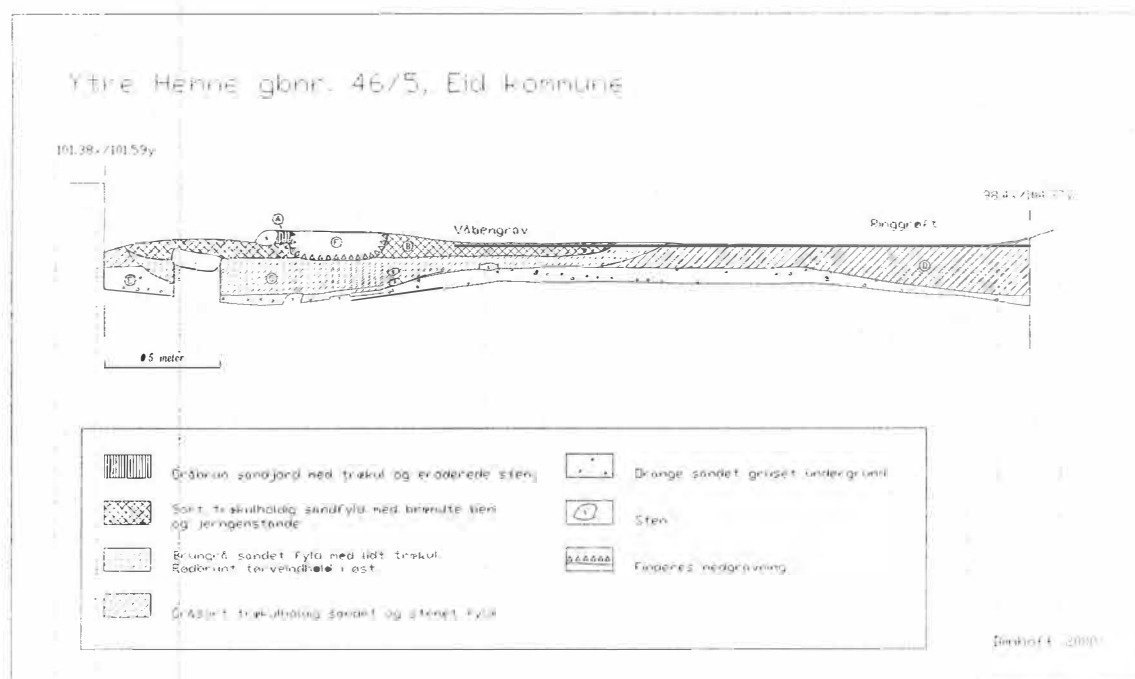

Fig. 7. Brandgrav A i profil set mod nord.

Fund

Der er optaget ganske mange fund fra brandgrav A. Det drejer sig først og fremmest om jerngenstande fra våbenudstyr, personligt udstyr og formodentlig et jernkar. Dertil er der optaget en del brændte ben. Jerngenstande er for tiden under konservering og benmaterialet tørrer for rensning. I denne rapport skal der ikke gøres yderligere kommentarer til fundmaterialet, det må afvente færdig behandling.

Tolkning og datering

Det udgravede anlæg kan ud fra de optagne fund bestemmes som en vikingetids våbengrav og dermed sikkert en mandsgrav. Største parten af de fundne genstande er fundet indenfor et mindre område lidt nordvest for gravens midte, ca. det område hvor finder har optaget fund. Ud fra beskrivelsen lå jerngenstande samlet her i et mindre område. Det er sandsynligt at gravgodset har

været nedlagt evt. svøbt i tekstil eller anden organisk holder. Brændte ben koncentrerer sig også i dette område, men der er tillige fundet spredte brændte ben og jernnagler i hele gravens længde.

Graven må tolkes således at det den samlede udstrækning af det sorte trækulholdige lag B udgør selve kremationspletten hvor liget er brændt. De brændte ben og jerngenstande er skrabt sammen og lagt i en fordybning i gravens nordvestlige del. Denne tolkning vil kunne underbygges når fundgennemgang senere er mulig.

Foto

Film 01 billede 01-16

Film 02 billede 01-10

Tegninger

Plantegning nr. 01

Profiltegning nr. 03

Videnskabelige prøver

Vp-01 C14 prøve udtaget fra lag B .

Ringgrøft fra gravhøj B

Lokalisering

Ringgrøften løber fra udgravningsfeltets sydøstlige hjørne op mod nord drejende mod nordvest hvor den løber ud af feltet tæt ved brandgraven (fig. 6).

Fig. 8. Den tømte ringgrøft B set mod nordøst. I fotoets venstre side er grøften mere uklar i området hvor den er gennemskåret af brandgrav A (Foto S.Diihoff)

Anlægsbeskrivelse

Ringgrøft B blev ikke erkendt som ringgrøft under fladeafrensningen. På plantegningen figur 5 fremgår det at grøften løber i et med et større fyldskifte C i feltets sydøstlige hjørne og det var ikke muligt at adskille de to i plan. Under arbejdet med brandgrav A blev der udlagt en nordvest – sydøst orienteret profil gennem hele feltet (se plantegning nr. 01). Under arbejdet med denne profil blev fylden afgravet ned til undergrund. Herved fremkom det tydelige spor af en ringformet grøft (plantegning nr. 02). Det viste sig at brandgraven var nedsat oven i denne ældre ringgrøft.

Efter udgravning tegner grøften sig som en 40 – 50 cm bred og 11 cm dyb grøft med skålformede sider og affladet bund. Grøften er synlig i et forløb 4 meter gennem feltet. relationen til brandgrav A er sikker, brandgraven er sat ned oveni ringgrøfte. Forholdet til fyldskiftet C er mere uklar.

Under udgravningen blev det tydeligt at her var tale om en ringgrøft og buede grøfte som denne observeres bl.a. i forbindelse med lave gravhøje. Det viste sig ved nøjere eftersyn af terrænet rundt at der faktisk er en lille højning indenfor det område en som forlængelse af ringgrøften ville omfatte (Fig. 9).

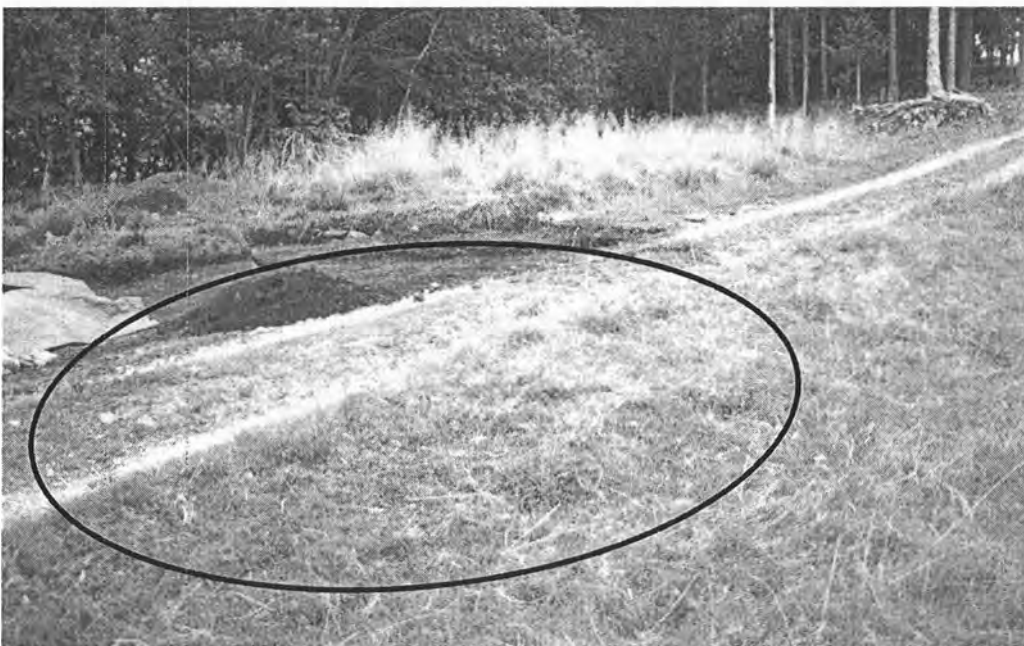

Fig. 9. Udstrækningen af gravhøj B indtegnet med sort cirkel. Højens afgrænsning er tydelig som en lav højning syd for grusvejen (Foto S.Diinhoff).

Der tegner sig en lav jordbygget gravhøj med en diameter på godt 8.5 meter og med en bevaret højde på 30-40 cm. Hvor højens centrum og grav måtte være skærer grusvejen desværre igennem højen. Det kan imidlertid se ud til at selvom grusvejen er nedgravet gennem højens midte (fig. 10) så er den muligvis ikke gravet helt til bund. Derfor kan måske dele af den oprindelig gravlægning være bevaret. Dertil vil der i den bevarede sydlige højside være mulighed for information om detaljer i højens opbygning og evt.

Fyld/materialer

Selve højfylden kan ikke beskrives ud fra de bevarede rester i udgravningsfeltet, men fylden i grøften består af en gråsort trækulholdig sandet let stenet fyld (lag D profiltegning 03 samt figur 7).

Fund

Der er gjort enkelte fund i toppen af ringgrøftens fyld (jvf. plantegning nr. 01). Hvorvidt der er tale om genstande fra brandgrav A eller genstande tilhørende gravhøj B må afvente kommende fundbehandling. Den fundne forgylte knap ind i fladen ind mod højens formodede midte tyder på at der er tale om en folkevandringstids gravhøj. Knappens ornamentik genfindes i nogenlunde samme udformning på en række Vestnorske og Skandinaviske stemplede knapper af type B1 fra tidlig folkevandringstid (se J.Hines: *Clasps – Hektespinner – Agraffen. Anglo – Scandinavian Clasps of Classes A-C of the 3rd to 6th centuries AD. Typology, Diffusion and Function.* Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akadamen. Stockholm 1993).

Tolkning og datering

Det antages at den fundne forgyldte knap tilhører højens centralgrav. Dermed dateres gravhøjen til en tidlig del af folkevandringstid ca. 400-500 e.Kr..

Foto

Film 01 billede 13-23

Film 02 billede 08-10

Tegninger

Plantegning nr. 01

Plantegning nr. 02

Profiltegning nr. 03

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget prøver fra ringgrøften

Fyldskifte C**Lokalisering**

I udgravningsfeltets sydøstlige hjørne ses et fyldskifte C (fig. 5). Fyldskiftet løber ind i ringgrøft B og fortsætter ud udenfor profilene i syd.

Anlægsbeskrivelse

Ud fra den udgravede del af fyldskifte C er det vanskeligt at beskrive anlægget. Der kan være tale om et større cirkulært fyldskifte med en diameter på måske et par meter. Dybden var moderat omkring 5-7 cm. Indtil videre undersøgelse kan anlægget ikke beskrives nærmere.

Fyld/materialer

Fylden i anlæg C består af en sortgrå sandet trækulholdig fyld.

Fund

Der er ikke fund fra fyldskiftet.

Tolkning og datering

Det er ikke muligt ud fra den udgravede del af fyldskifte C at give en nærmere bestemmelse. Relationen til de to gravanlæg beskrevet herover kan ikke bestemmes. Der er dog næppe tale om udplaneret fyld fra de to grave idet udplaneringen skete ned ad bakke og fyldskifte ligger på bakken over de to anlæg. Forklaringen på fyldskiftet skal formodentlig søges indefor samme forklaringsramme som de to gravanlæg. Der kan være tale om en kremationsplet for en tredje grav, det kan måske være rest af offeraktivitet i tilknytning til gravritus.

Foto

Film 01 billede 04, 06

Film 02 billede 05, 07

Tegninger

Plantegning nr. 01

Videnskabelige prøver

Der blev ikke udtaget prøver fra fyldskiftet.

Fyldskifte D**Lokalisering**

I feltets nordvestlige del ligger fyldskifte D.

Anlægsbeskrivelse

Fyldskiftet tegner sig som et ovalt trækulholdig aftegning i undergrund. Det måler 90 x 60 cm. Det stikker blot 1-3 cm i dybden.

Fyld/materialer

Fylden består af en sortgrå sandet trækulholdig fyld.

Fund

Der er ingen fund herfra.

Tolkning og datering

I forbindelse med gravlægninger tilknytter der sig rituel aktivitet. Vi ser spor heraf ved ildsteder og trækulholdige gruber. Fyldskiftet D kan være en sådan aktivitet. Den kan relatere sig til folkevandringstidsgraven B og er således en rituel aktivitet før opførelse af den dækkende højmasse. Men der var ikke tale om noget specielt tydeligt fyldskifte og da det befinder sig hvor planeringen har fundet sted så kan der være tale om tilfældig "udtværet" fyld.

Foto

Film 01 billede 04

Film 02 billede 04

Tegninger

Plantegning nr. 01

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelig prøver.

FUNDLISTE

På grund af igangværende konservering af fundgenstande må fundliste afvente.

FOTOLISTE

foto	type	mod	bemærk	filmtype
01-01	flade	N	brandgrav A før oprensning	dias
01-02	flade	NV	brandgrav A før oprensning	dias
01-03	flade	NV	brandgrav A før oprensning	dias
01-04	flade	NV	strukturer oprenset i flade	dias
01-05	flade	N	strukturer oprenset i flade	dias
01-06	profil	N	grav A og grøft B i profil	dias
01-07	profil	NV	grav A og grøft B i profil	dias
01-08	profil	NV	grav A og grøft B i profil	dias
01-09	profil	NV	grav A og grøft B i profil	dias
01-10	profil	N	grav A og grøft B i profil	dias
01-11	profil	NV	grav A og grøft B i profil	dias
01-12	flade	N	flad sten fra dække over grav A	dias
01-13	flade	N	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
01-14	flade	N	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
01-15	flade	N	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
01-16	flade	NV	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
01-17	oversigt	NØ	højrest af gravhøj B	dias
01-18	oversigt	N	højrest af gravhøj B	dias
01-19	oversigt	SV	højrest af gravhøj B	dias
01-20	oversigt	SØ	højrest af gravhøj B	dias
01-21	oversigt	SØ	højrest af gravhøj B	dias
01-22	flade	SØ	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
01-23	flade	V	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
02-01	flade	N	tømt ringgrøft fra gravhøj B	dias
02-02	flade	NV	tømt ringgrøft fra gravhøj B	digi
02-03	flade	NV	tømt ringgrøft fra gravhøj B	digi
02-04	flade	NV	strukturer oprenset i flade	digi
02-05	flade	N	strukturer oprenset i flade	digi
02-06	flade	N	brændte ben centralt i brandgrav A	digi
02-07	profil	N	grav A og grøft B i profil	digi
02-08	profil	N	grav A og grøft B i profil	digi
02-09	profil	N	grav A og grøft B i profil	digi
02-10	profil	NV	grav A og grøft B i profil	digi

TEGNINGSLISTE

Plantegning nr. 01 Strukturer i udgravningsfelt efter oprensning med fund lokaliseret.

Plantegning nr. 02 Ringgrøft til gravhøj B efter tømning.

Profiltegning nr. 03 Brandgrav A og ringgrøft til gravhøj B i profil.

VIDENSKABELIGE PRØVER

Vp-01 C14 prøve udtaget fra lag B .